

κατορθοῦνται ἢ ἐν τῇ βαρβάρῳ ἐκείνῃ χώρᾳ συγκέντρωσις τῇ οἰκογενείᾳ περὶ τὴν μοναδικὴν ἐστίαν. Τὰ τέκνα ἀνέχουσι τῷ προσβυτέρῳ υἱῷ καὶ διακρίνονται διὰ τὴν πρὸς τοὺς πατέρας καὶ τὴν μητέρα ὑποκοιὴν ὡς καὶ τὰ λίαν ἀνεπτυγμένα οἰκογενειακὰ αὐτῶν αἰσθήματα! Ταῦτα κατὰ τὴν Miss Isabella Bishop.

Καὶ ἄλλοτε, δοθείσης ἀφορμῆς, ἀνεγράψαμεν ἐν ταῖς στήλαις ταύταις τὰ ἀρνητικὰ ἐξαγόμενα τῶν ἐπὶ τῶν ἐμφύγων ὄντων πειραμάτων, σχετικῶν πρὸς τὴν ἐπὶ τούτων ἐπιρροὴν τοῦ μαγνητισμοῦ. Σήμερον ἀναγράφομεν ἕτερα πειράματα, δι' ὧν ἅπαξ ἐτι ἐπιβεβαιοῦνται τὰ ἀρνητικὰ ἐξαγόμενα τῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου πειραμάτων. Ἐσχάτως ἀνεκινήθη εἰς τὴν ἀμερικανικὴν θεραπευτικὴν Σύδεσμον (Association americaine de therapeutique) ὑπὸ τῶν κ. Kennelly καὶ Peterson ὅτι οἱ κύριοι οὗτοι, ὅπως βασιανίσωσι τὴν γερμανικὴν θεωρίαν, καὶ ἢ ὁ μαγνητισμὸς δεσπόζει τοῦ ἀγωγοῦ τῶν κινητικῶν νεύρων καὶ προσεῖλε τὴν παραλυσίαν, ἐθίχαν ἐν κυλινδρῷ μεταξὺ ἰσχυρῶν μαγνητῶν μικρὴν κύνα καὶ ἐκράτησαν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ἐπίδρασιν ἰσχυροῦ μαγνητικοῦ ρεύματος. Περαιτωθείσης τῆς δοκιμῆς, ὁ κύων ἐξῆλθεν εὐκίνητος ὡς καὶ πρότερον. Τὸ πείραμα ἐπανελήφθη ἐπὶ μικροῦ παιδός, ὅπερ οὐδεμίαν ἐπίσης παρουσίασε φυσιολογικὴν διατάραξιν.

ΗΛ. Γ. ΒΑΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ο ΣΥΜΒΟΛΙΣΤΗΣ IBSEN. — ΧΡΟΝΙΚΑ.

Νεαρά ἀγγλὺς ταξιδιωτὴς, ἡ miss Alea Twectie, ἀφηγείται ἐν τινι τῶν τελευταίων τευχῶν τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος *Temple Bar* ἐπιδέξιν γενομένην πρὸ τινων μινδῶν ὑπ' αὐτῆς τῷ διασημῷ νορβηγικῷ δραματικῷ ποιητῇ Ibsen καὶ τῷ κ. Biederson, διασημῷ ἐπίσης συγγραφεὶ καὶ συγγενεῖ γενομένῳ τοῦ δραματικοῦ. Ἐκ τῆς χαριέσεως ταύτης ἀφηγήσεως, ἐν ἣ ὁ λόγος περὶ τοῦ τοσοῦτον πάταγον προκαλοῦντος συμβολικοῦ δραματικοῦ, ἀποδίδωμεν μὲν τινα :

Ἦν ψυρὰ καὶ χιονώδης πρωΐα, ὅτε ἐγνώρισα τὸν Ἑρρίκον Ibsen. Τὸ ψυχρὸς ἦν τοσοῦτον δριμύ, ὥστε οἱ ἐν τῇ ὁδῷ βλαίνοντες περιεβάλλοντο τῇ δισύρῳ αὐτῶν. Ἀφικόμενοι εἰς ἡν κατευθυνόμεθα οἰκίαν, εἶδομεν τὸ ὄνομα τοῦ διδάκτορος Ἑρρίκου Ibsen ἐγκεχαράγμενον χρυσοῖς γράμμασιν ἐπὶ τοῦ τοίχου μετ' ὑποδείξεως τοῦ δωματος ἐν ᾧ οὗτος κατῴκει. Κρουσθέντ' ος τοῦ κώδωνος, παρέστη ἐν τῇ θύρᾳ ὑψηλὴ γυνὴ νορβηγικὴν φέρουσα στολὴν. Εἰσερχόμεθα καὶ μετὰ μικρὸν εἰσαγόμεθα παρὰ τῷ ἐπιφανεῖ ἀνδρὶ ἐν μικρᾷ αἰθούσῃ, τῷ σπουδαστηρίῳ αὐτοῦ. Ἠγέρθη ἐσθλὴν ἡμῶν τὴν χεῖρα, ἐπανεθλίψεν δὲ αὐτὴν θερμότερον, ὅτε εἶπαμεν αὐτῷ ὅτι ἐγνωσμεν καὶ ὁμιλοῦμεν τὴν γερμανικὴν.

Ὁ διδάκτωρ Ibsen ἐστὶ βραχὺς τὸ ἀνίστημα, ἔχων προσώπον, περιπλατισμένον, οὕτως εἶπεν, ὑπὸ πυκνῆς τε καὶ λευκῆς κόμης, ἀληθῶς δὲ ὅλον περιπλατίζεται, ὅτι πλὴν τῆς κόμης ὁ Ibsen φέρει παραγναθίδας καὶ περιδεραίον γενείου, τοῦ πώγω-

νος ὄντος ἐξυρισμένου. Οὕτως ἐλευθέρως καθορᾶται τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅπερ ἐστὶ παράδοξον, διότι τὸ ἄνω χεῖλος ἐστὶ τοσούτον βραχὺ, ὥστε μόλις διακρίνεται αὐτό. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὀλοστρογγυλοὶ, κεκρυμμένοι ὀπισθεν τῶν διόπτρων, περιβάλλονται ὑπὸ ὑπερμεγέθων ὀφθῶν. Τὸ σύνολόν ἐστι λίαν ἐκφραστικὸν καὶ ἀποδείκνυσθι δύναμιν καὶ λεπτότητα ἅμα.

Ἐφέρε μέλαιναν ἐνδυμασίαν, μακρὰν ῥεδιγκότα μετὰ δύο σειρῶν κομβίων, περιλαίμιον δὲ λευκὸν ἐσπερίδος. Ἐστὶ λίαν ἐπιφυλακτικὸς καὶ ἥρεμος, ἡ δὲ ὁμιλία αὐτοῦ βραδεῖα, καὶ ὅτε ἐτι ὁμιλεῖ τὴν νορβηγικὴν διάλεκτον, διακρίνεται τις ὅτι προτιμᾷ τὸ ἀκούειν τοῦ ὁμιλεῖν. Ἐξεφράσαμεν αὐτῷ τὴν ἡμέτεραν λύπην, ὅτι δὲν ἠδυνήθημεν πρότερον νὰ ἴδωμεν αὐτὸν κατὰ τὴν πρώτην μετάβασιν ἡμῶν εἰς τὴν Χριστιανίαν.

Τοῦτο ἐγένετο, διότι ἀπουσίαζον τῆς Νορβηγίας ἀπὸ τοῦ 1864, ἐπανῆλθον δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο μάλιστα μὲν διέτριψα ἐν Μονάχῳ, ἀλλ' ἐπίσης διέτριψα καὶ ἐν Βερολίνῳ, Δρέσδῃ, Παρισίοις καὶ Ρώμῃ.

— Διατὶ δὲν ἦλθετε καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τοσοῦτον περιγυησάμενος ;

— Διότι ἀγνοῶ τὴν ἀγγλικήν, ὅπερ ἐμποδίζει με τοῦ γινῶναι τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ. Θὰ ἐπεθύμουν ὅμως νὰ μεταβῶ εἰς Ἀγγλίαν κυρίως ὅπως ἴδω τοὺς ὑπετέρους γέροντας. Ἐν πάσαις ταῖς χώραις τὰ κράσιμα τῶν ἔργων ἐκτελοῦνται ὑπ' ἀνδρῶν ἀγόντων ἡλικίαν ἀπὸ τοῦ τεσσαρακοστοῦ μέχρι τοῦ πεντηκτοστοῦ ἔτους, ἀλλ' ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀνὴρ ὀγδοηκοντοῦτης κέκτῃται πολλάκις ὅλην τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσω ἄνδρας, οἷος ὁ Γλάδστον, ὁ Σαλιόδουρη, ὁ Ἐρβέρτος Σπένσερ.

Ἡ τράπεζα τοῦ Ibsen ἐκαλύπτετο ὑπὸ ἐπιστολῶν, μετὰ προσοχῆς ἀπεσφραγισμένων.

— Τοῦτό ἐστὶ τὸ προῖνόν ταχυδρομεῖόν μου. Μόνος γράφω ὅλας τὰς ἐπιστολάς μου, οὐδὲ ὅπως ἔχω γραμματεῖα, ὅτ' ἐκτελεσθῶσι τὰ ἐν ἐμοὶ ἐκτελεστέα.

Ὁ Ibsen κατέχευται ὑπὸ ἀληθοῦς μανίας πρὸς τὴν τάξιν καὶ καθαριότητα. Ἐκτελεῖ πάντα βραδέως καὶ ἀσφαλῶς μετ' ἀκριβείας ἐκτάκτου. Ἡ γραφὴ αὐτοῦ ἐστὶ θαυμασίως ἐπιμελεμένη καὶ εὐανάγνωστος. Ἀφιεροῖ πάντοτε τοῦλάχιστον δύο ἡμέρας πρὸς σύνταξιν δράματος· γράφει καὶ ἐπαναγράφει ἀκόπως, πολλάκις δὲ συνέρχεται νὰ καταστρέψῃ ἐργασίαν πολλῶν μινδῶν, ὅπως ἐπαναλάβῃ αὐτήν. Τοῦτου ἐνεκα οὐδὲν λέγει περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ καὶ οὐδεὶς γινώσκει περὶ τί ἀσχολεῖται μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν τὸ ἔργον παραδίδεται τῷ τυπογραφεῖῳ.

Ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ, παρὰ τὸ μελανόδοχεῖον αὐτοῦ, εἶδομεν συλλογὴν ὅλων ἀθυρματιῶν, ἄρκτον ἐκ ξύλου, μέλανα διαβολίσκον, δύο ἕως τρεῖς δερματίνους γαλᾶς καὶ κονίκλους, ὧν εἰς παίζων βιολίον.

— Δὲν δύναμαι νὰ γράψω μίαν μόνον γραμμὴν, εἶπεν ἡμῖν ὁ Ibsen, μὴ ἔχων τὰ ἀθυρήματα ταῦτα πρὸ ἐμοῦ· ἀλλ' εἰς τί με χρησιμεύουσιν οὐδαμῶς δύναμαι εἶπεν ὑμῖν, ἐπιπροσέθηκεν ὑπομειδιῶν, τοῦτο εἶνε τὸ μυστικόν μου.

Ἐντύπωσιν προὔξενδεν ἡμῖν ἡ σχεδὸν παντελὴς ἔλλειψις βιβλίων ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ τούτῳ.

— Ἀναγινώσκω πάνυ ὀλίγον, εἶπεν ἡμῖν ὁ Ibsen, βιβλίον τι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν. Διατρέχω τὰς ἐφημερίδας· ἰδοὺ τὸ πᾶν.

Ἐπὶ τοῦ τοίχου ἦν παλαιὰ τις προσωπογραφία. Ἠρωτήσαμεν αὐτὸν ἂν ὁμοιάζῃ.

ὦ! ὄχι! Πῶς μία ζωγραφία δύναται νὰ παραστήσῃ ἄνθρωπον ζῶντα; Ἀγαπῶ τὴν ζωγραφικὴν ἀλλ' ἡ προσωπογραφία οὐδαμῶς μ' ἐνδιαφέρει. Κεκτιμῶ καλὰς τινὰς ζωγραφίας. Ἐπιθυμεῖτε νὰ ἴδῃτε αὐτάς; Ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς τὸ ἐστιατόριον αὐτοῦ, οὗ οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐντελῶς κεκαλυμμένοι ὑπὸ παλαιῶν πινάκων τῆς γερμανικῆς σχολῆς, ὧν τινες ὥραϊοι. Ἐν τῇ αἰθούσῃ εἶδομεν πινάκας ἀνθέων καὶ ὁπωρῶν, τὸ πλεῖστον ἀρχαίους.

Ὁ Ibsen τοσοῦτον ἀγαπᾷ τὰς εἰκόνας ταύτας ὥστε φέρει αὐτάς μεθ' ἑαυτοῦ πανταχοῦ. Φαίνεται δ' ὅτι εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἔχει φυσικὴν κλίσιν. Ἐν ταῖς ἀναμνήσεσιν, ἃς ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ ἔγραψε περὶ αὐτοῦ, διηγείται αὐτῇ ὅτι καθ' ὅλην τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ὠνευρύνετο νὰ καταστή ἑαυτὸν ζωγράφος.

Τὸ ἐπιφυλακτικὸν αὐτοῦ ἀπέτρεφεν αὐτὸν πάντοτε τοῦ νὰ ὁμιλήσῃ δημοσίᾳ. Ἀπαξ μόνον δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποφύγῃ. Τοῦτο ἐγένετο κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐν τινὶ ἐστιάσει πρὸς τιμὴν αὐτοῦ συγκληθεῖσιν ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν τῆς Χριστιανίας ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ αὐτῆς εἰς Νορβηγίαν. Τότε ἀνέγνω λογυδριὸν τι, ὑπερ ἧν εἶδος φιλολογικῆς αὐτοβιογραφίας.

Ὁ Ibsen ἀγαπᾷ νὰ υποβάλλῃ τοῖς ὑποκριταῖς τῶν δραμάτων αὐτοῦ τὰ σχήματα αὐτῶν (leurs rôles), ἀλλ' ἀρνεῖται ὀριστικῶς νὰ παράσῃ διασάφηνσιν τινα περὶ τοῦ νοῦ αὐτῶν.

Τῇ πρώτῃ, ἀποπερατωθεῖσας τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, ἐξέρχεται εἰς περιπάτον ἀνὰ τὴν πόλιν. Εἶτα, μετὰ τὸ γεῦμα, τακτικῶς μεταβαίνει εἰς καφενεῖον, ἐν ᾧ ἀναγινώσκει ἐπὶ ὥραν τὰς ἐφημερίδας.

Τὸ μόνον αὐτοῦ τέκνον, ὁ Sigurd Ibsen, ὃς διπλόθε τὸ μέγιστον μέρος τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐν Γερμανίᾳ καὶ ὅστις μετέφρασεν εἰς τὴν Γερμανικὴν τὸ τελευταῖον δράμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐνυμφεύθη, ὡς γνωστόν, τὴν πρεσβυτέραν θυγατέρα τοῦ πολλοῦ συγγραφέως Bjørnson, ὥραϊαν γυναῖκα μεθ' ὥραιας φωνῆς. Ἡ ἐνωσις αὕτη συντελέσεν εἰς τὴν προσπέλασιν τῶν δύο μεγάλων τῆς Νορβηγίας συγγραφέων, οἵτινες ἦσαν τέως ἀδιάλλακτοι.

ΧΡΟΝΙΚΑ.— Ἡ Γαλλικὴ-Κωμῳδία, ἥτις, ὡς ἐν καιρῷ ἀναγράφαμεν, ἀπὴν τῶν Παρισίων, ἐπισκευαζομένου τοῦ θεάτρου τῆς ὁδοῦ Ρισσελί, ἐδίδασκε δὲ ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν ἐπαρχιακαῖς πόλεσιν τῆς Γαλλίας, ἐν αἷς ἐνθουσιώδους ἔτυχεν ὑποδοχῆς, ἐπανήλθεν εἰς Παρίσιους καὶ ἐπανελάβε τὸ ἔργον αὐτῆς. Ὡς πρώτην δὲ τῆς ἐνάρξεως παράστασιν ὥρισεν τὴν διδασκαλίαν δύο ἔργων τοῦ κλασσικοῦ δραματολογίου αὐτῆς, ὧν τὸ μὲν τοῦ Ρακίνα, ἡ τραγωδία *Britannicus*, τὸ δὲ τοῦ Μολιέρου, ἡ κωμῳδία *Malade imaginaire*. Ἐν τῷ *Reitannicus*, ἐν ᾧ ὁ ἔσχατος τραγωδὸς Mounet Sully ὑποδύεται τὸ σχῆμα τοῦ Νέρωνος, κατὰ τὴν κ. Sarcy, ὅστις ἐδρίσκειται ἐν ἀπάτῃ. Τῇ ἐπιούσῃ ἐδιδάχθη ὁ *Ruy Blas* καὶ ὁ *Avare*. Αἱ ἐπισκευαὶ τοῦ θεάτρου ὑπὸ πάντων ἐπεκροτήθησαν, ἰδίᾳ ὁ φωτισμὸς αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ καὶ τις

καινοτομία, ἐπιτραπέντος ταῖς γυναῖξιν νὰ κάθηνται ἐν ταῖς ἐδραις τῆς ὀρχήστρας.

Τὰ περὶ παλαιότητος τοῦ ἐπιφανοῦς ἀκαδημαϊκοῦ κ. Claretie ἀπὸ τῆς διευθύνσεως τῆς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας δὲν φαίνονται ἀληθῆ, οἱ μᾶλλον προσκείμενοι τῷ οἴκῳ τοῦ Μολιέρου οὐδαμῶς εἶπον τοιοῦτόν τι, ὁ δὲ Claretie ἀνέλαβε τὸ ἔργον αὐτοῦ στιβαρῶς χειρὶ.

— Τὸ Vaudeville ποιήσεται ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Σεπτεμβρίου διὰ τῆς διδασκαλίας νέας κωμῳδίας τοῦ Albin Valabrègue ἐπιγραφομένης *Pas-Bleu*, ἣ ἀκολουθήσει ἀφεύκτως ἡ *Madame Sans-Gêne*, ἡ νέα τρίπρακτος μετὰ προλόγου κωμῳδία τοῦ Sardou, περὶ ἧς ἐν προτέρᾳ Ἐπιθεωρήσει ἐποιήσαμεθα λόγον καὶ ἧς τὸ πρωταγωνιστοῦν πρόσωπον ὑποδυθήσεται ἡ δεσποινὶς Rejane.

— Ἐν Λονδίῳ ἡνοίχθη κατάλογος συνδρομῶν πρὸς ἀγορὰν ἐνθυμίου, προσενεχθημένου τῷ διευθυντῇ τῶν θεάτρων Covent Garden καὶ Drury Lane, κυρίῳ Αὐγούστῳ Harris.

— Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας ἐχορήγησε τῷ Ῥωσῷ τῆς Μόσχας τὸ σεβαστὸν ποσὶν ἐν ὃς ἑκατομμ. φράγκων πρὸς οἰκοδομὴν λαμπρῆς αἰθούσης συναυλίας, προσετηρημένης αὐτῷ.

— Ἡ Λέσχη τῶν Φίλων τῶν Ὁραίων Τεχνῶν ἐν Πέστην προσεκήρυξε διαγωνισμὸν πρὸς σύνθεσιν βασιλικοῦ ὕμνου. Πέντε καὶ εἴκοσι ἀγωνιστὰι παρουσιάσθησαν, ἀλλὰ τὰ ἔργα αὐτῶν ἦσαν τοσοῦτον ἄθλια ὥστε οἱ ἑλληνοδίκαι ἠρνήθησαν νὰ τὰ λάβωσι καὶ ὑπ' ὄψιν.

— Ἐπὶ τῇ βῃσι πρωτοτύπου μελέτης γραφείσας ὑπὸ Lora Bernhardt ὁ Otis Colburn ἐποίησε μονόπρακτον δράμα (pièce) ἐπιγραφόμενον: *Ἱστορία τῆς Σάραρς Βερνάρ* (Histoire de Sarah Bernhardt).

— Ἡ Σάραρ Bernhardt εὐρίσκειται νῦν ἐν Βρασιλίᾳ. Κατὰ τὴν 214 ἰουλίου, ἡμέραν τῆς ἐθνικῆς ἐορτῆς τῶν Γάλλων, προσκληθεῖσα ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν ἔδωκεν ἑκτακτον παράστασιν. Ἐπωφεληθεῖσα δὲ τοῦ πράγματος ἐδημασίευσεν ρεκλημικὴν ἐπιστολήν.

— Ἀπεβίωσεν ὁ ἐταῖρος καὶ γραμματεὺς τῆς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας κ. Eugène Garraud, ὃς ὑπῆρξε λίαν προσφιλεὶς τοῖς συναδέλφοις αὐτοῦ, δεξιὸς δὲ ἐγένετο ὑποκριτής, οὐκ ὀλίγους χαρακτῆρας διαπλάσας.

— Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐπιόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἀπέρχεται ἡ γλυκύφλογος Ἡττή εἰς Νέαν Ὑόρκην, ποιομένη ἐναρξιν τῆς ἀνὰ τὴν Ἀμερικὴν περιόδου αὐτῆς. Ἡ περιοδεία αὕτη αὐξήσει τὴν περιουσίαν αὐτῆς κατὰ ἐν ἑκατομμ. φράγκων.

— Ἡ διάσημος ἰταλὶς ἀοιδὸς Ἐλένη Theodorini, ἡ θαυμασθεῖσα ἐν τῇ *Hérodiade* καὶ τῷ *Cid* τοῦ Massenet, ἡ τιμηθεῖσα δὲ τοῦ παρασμήνου Bene Merenti πρώτης τάξεως ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας καταλείπει τὴν σκηνὴν, ὑπανδρευθεῖσα γνωστὴν Βέλγον, ἀνίχοντα εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Ἡ δεσποινὶς Theodorini ἀνίχεται εἰς καλὴν οἰκογενεῖαν, εἶνε ἀνεψία τοῦ στρατηγοῦ Morzunu.

— Τὸ ἐξῆς ἐπισκοπεῖται ἀναγράφεται περὶ τοῦ μελοποιῆ Al-fred Keil, συνθέτου *Εἰρήνης* τινὲς διδασκαλίας ἐν τῷ Βασιλικῷ θεάτρῳ τοῦ Τουρίνου κατὰ τὴν παρελθόντα χεῖμῶνα.

Οἱ ὑποκριταί, ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ προσήνεγκον αὐτῷ δύο πολυτίμους στεφάνους ἐν τοῖς ἄλλοις δώροις. Τούτους ἠθέλησε νὰ μετακομίσῃ εἰς Λισαβῶνα, τὴν πατρίδα

αὐτοῦ. Ἀρριχομένοι αὐτοῦ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Πορτογαλίας, ὑπεδέξαντο αὐτὸν οἱ φίλοι αὐτοῦ διὰ πολλῶν ἐνδείξεων τιμῆς· ἀλλὰ τὴν ἐνθουσιασμὸν τοῦτον τὸ τελωνεῖον ἤθελε νὰ ψυγράνῃ. Θεωροῦσαν τοὺς στεφάνους ὡς ἐμπόρευμα, ἐζήτησε δικαίωμα 80 φρ. δι' ἑκάστην χιλιόγραμμον, ἤτοι 1500 φρ. διὰ τοὺς δύο στεφάνους. Ὁ μελοποιὸς τῆς Εἰρήνης, ἐννοεῖται, ἠνέχσατο ν' ἀποτίσῃ τὰ τελωνειακὰ ταῦτα. Ἀλλὰ μετ' ἐκπλήξεως ἔμαθε ὅτι οἱ στεφάνοι ἐπωλήθησαν εἴτα ἐν δημόσιῳ πλειστηριασμῷ.

Τὴν γωνίαν δὲν δικάσῃ τὴν στροφὴν τοῦ Lecock, «Les Portugais sont toujours gais».

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ ἐν Ἑλλάδι πολιτικὴ κατάστασις ἐξακολουθεῖ ἐκτελοῦσα τὸ σημειωτὸν αὐτῆς βῆμα, κατὰ τοῦτο μόνον νέον τι ἐμφανίζουσα, ὅτι ἐπέδειξεν ἡμῖν τὸ νέον οἰκονομικὸν πρόγραμμα τοῦ κ. Τρικοῦπ. — Παραδόξως ὁ πρόων πρωθυπουργός, ἐπιλαθόμενος τῶν τραγικῶν περὶ ἐπαρκείας τῆς χώρας θεωρίων αὐτοῦ, ὁμολογεῖ σήμερον διὰ τοῦ δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου αὐτοῦ τὴν ἀνεπάρκειαν καὶ προτείνει καὶ αὐτός—τί τοῦτου παραδοξότερον;—ἐλάττωσιν τῶν τοῖς πιστωταῖς τοῦ κράτους πληρονομένων τόκων κατὰ πεντήκοντα τοῖς ἑκατὸν καὶ κατάρρῃσιν τοῦ χρεωλυσίου. — Ὡστε ἄλλη ἐλλείψις ὑωτηρίας οὐδεμία, μάταια δὲ καὶ κενὰ ὅσα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ ἐλογοκόπει ἡμῖν ὁ κ. Τρικοῦπης. Εἶνε ἀληθές ὅτι τὴν πικράν ταύτην ὁμολογίαν συν-οδεύει διὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι, ἂν μὴ οἱ ἀντίπαλοι αὐτοῦ ἐξυπνέλιζον ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τὴν πίστιν τοῦ κράτους, θὰ κατῴρθον, τὰ ἀπὸ τῆς πίστωσης ταύτης πλεονεκτήματα ἔκμεταλλευσόμενος, νὰ κανονίσῃ προϋφάντος τοῦ χρόνου τὰ οἰκονομικὰ πράγματα τοῦ κράτους ἄνευ ἀθετήσεως τῶν πρὸς τοὺς πιστωτὰς ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, ὅτι δὲ νῦν, τῆς πίστωσης ἐκλιπούσης, τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀδύνατον· ἀλλὰ καὶ ἡ δικαιολογία αὕτη, ὁσαυτὸς καὶ ἂν ἐνέχῃ στοιχεῖα ἀληθείας—ἐνέχει δὲ ἀναντιρρήτως τοιαῦτα—δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς ἀθώωσιν πολιτικοῦ ἀνδρός, ἡσυχονήσαντος ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται αὐτῷ νὰ ἐξαργύρῃ ἀπὸ τῶν αἰσιοδόξων μόνον προσδοκιῶν αὐτοῦ, ἄνευ δὲ ἄλλης θετικῆς βάσεως, τὸ ἰδιωτικὸν οἰκονομικὸν μέλλον τοῦ ἔθνους, οὐ τὰς τύχας αὐτοῦ.

Ἐν Σερβίᾳ ἀναμένεται ἡ ἐκδοσις τῆς δίκης τῶν πρώων ὑπουργῶν, οὓς, ὡς γνωστὸν, παμψηφεί ἡ ριζοσπαστικὴ πλειονοψηφία παρέπεμψε εἰς εἰδικὸν δικαστήριον, ὡς βεβαία δὲ θεωρεῖται ἡ καταδίκη δύο τοῦλάχιστον τῶν μελῶν τοῦ τέως ὑπουργείου τῶν φιλελευθέρων, τοῦ κ. Ἀδακρύμοβιτς καὶ τοῦ κ. Ριβαράς. — Μάλλον εὐάρεστοι εἶνε αἱ εἰδήσεις περὶ τοῦ δυναστικοῦ τῆς Σερβίας ζητήματος, περὶ οὗ καὶ πρότερον ἦδον εἶχεν ἀνάγραφῃ ὅτι τῇ μεσολαβήσει τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Μαυροβουνίου καὶ τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς ὁ πρίγκιψ Καραγιώργεβιτς παραίτεται πᾶσαν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀξίωσιν. Αὐτὸς ὁ μνηστήρ πρὸς ἀνταποκριτὴν τῆς σερβικῆς ἐφημερίδος «Βιδέ-

λου» ἐδήλωσεν ὅτι τοῦ λοιποῦ παραίτεται πᾶσαν πολιτικὴν δράσιν περιοριζόμενος εἰς τὴν ἀνάτροφὴν τῶν τέκνων αὐτοῦ καὶ εὐχόμενος τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ, ὅπως παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸ πατήριον, ὑπερκατεπικρανε τὸν βίον τῶν προγόνων ἀμφοτέρων τῶν οἰκογενειῶν· ἐν μόνον ποθεῖ ὁ νοσταλγίαν πᾶσων ἡγεμονίδης, ὅπως ἐπιτραπῇ αὐτῷ ἀπαξ ἔτι, ἔστω καὶ ὑπὸ αὐτηρᾶν ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν, νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν πάτριον γῆν, τὴν ἐστίαν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ καὶ τὸ πεδίον τῶν παιδικῶν του ἀναμνήσεων. — Ἐλπίζεται ὅτι ὁ εὐγενὴς οὗτος πόθος θὰ τύχῃ τῆς προσεκκοῦσης εκπληρώσεως, ὅτι δὲ διὰ τοῦ γεγονότος τοῦτου ἀπαλλάσσεται ἐφεξῆς ἡ Σερβία τοῦ δυναστικοῦ αὐτῆς ζητήματος, ὅπερ κατὰ πᾶσαν ἐσωτερικὴν ἀνωμαλίαν εἴτε κατ' εἰσηγήσιν αὐτοῦ τοῦ μνηστήρος εἴτε τῇ πρωτοβουλίᾳ ἄκρων ζηλωτῶν τῆς δυναστείας τῶν Καραγιώργεβιτς ἢ δημαγωγῶν, ἐπιθυμούντων ν' ἀλειψώσιν εἰς θοὰς ὕδατα ἀναψύμενον, ἐδυσχεραίνεν ἐπὶ μᾶλλον τὰ πράγματα.

Ἐκ Σοφίας διὰ Βιέννης, ἀξιοπιστοτέρα οὕτω γινόμενῃ, μεταδίδεται ἡμῖν ἡ εἰδήσις, ὅτι ὁ κ. Σταμπούλωφ ἤρξατο ἐσπευσμένως ἐκποιῶν τὴν ἀκίνητον αὐτοῦ περιουσίαν καὶ τὸ προῖόν αὐτῆς καταβέτων εἰς ἀγγλικὴν Τράπεζαν. — Τὸ πρᾶγμα, λαμβανομένης ὑπ' ὄψεως τῆς εὐλόγως προσδοκώμενης ἐν τῷ μέλλοντι ὑπερτιμῆσεως τῶν ἐν τῷ νεαρῷ κράτει ἀκινήτων καὶ τῶν ἐλπίδων, ὥς περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδος αὐτοῦ, ὡς εἰκός, ἔχει ὁ βούλγαρος πρωθυπουργός, μόνον διὰ τοῦ δυσχεροῦς τῆς πολιτικῆς θέσεως τοῦ κ. Σταμπούλωφ δύναται νὰ ἐξηγηθῇ. — Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν τελευταίων βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἦν μεγάλη τῆς κυβερνήσεως πλειονοψηφία· ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, διὰ τοῦ ἐπιτηδείου μόνον ἀπὸ τοῦ ἐκλογικοῦ περιδύλου ἀποκλεισμοῦ τῶν ἀντιπολιτευομένων ἐκλογῶν ἐπιτευχθέν, τυπικὸν μόνον δικαίωμα ὑπάρξεως παρέχει τῷ ὑπὸ τὸν κ. Σταμπούλωφ ὑπουργεῖν, ἐπὶ μᾶλλον δὲ ἐντείνει τὴν ἀγανάκτησιν τῶν δυσανασχετούντων ἐπὶ τῷ ὅτι βλέπουσι παρατεινομένην τὴν ἐν τῇ ἀρχῇ παρουσίαν ἀνδρός, ὃς θεωρεῖται εὐλόγως ἡ κυρία αἰτία τῆς ἐνεστώσης τραγελαφικῆς ἐν τῇ χορείᾳ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν θέσεως τῆς πατρίδος αὐτῶν, καὶ εἰς ἀπροκαλυπτοτέρα ἐδηλώσιν τῆς δυσφορίας αὐτοῦ ἀναγκάζει τὸν πρίγκιπα Φερδινάνδον, διαβλέποντα παρὰ τῷ πρωθυπουργῷ αὐτοῦ πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ κυριώτατον κώλυμα τῆς διασκεδάσεως τῆς ρωσικῆς μὴνις καὶ τῆς νομιμοποιήσεως τῆς θέσεως αὐτοῦ. — Ταῦτα πειθούσι τὸν κ. Σταμπούλωφ ὅτι βραχεία ὑπολείπεται αὐτῷ ἔτι πολιτικὴ ζωὴ· ἐπειδὴ δὲ πρόχειρον ὑπάρχει τὸ παράδειγμα τῆς δίκης τῶν ἐν Σερβίᾳ αὐθαιρέτως καὶ πραξικοπηματικῶς κυβερνησάντων τέως ὑπουργῶν, ὁ φόβος ὁμοίας τύχης εἰσπνέεται αὐτῷ τὴν ταχείαν χρυσόποισιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἥτις ὑπὸ τὴν μορφήν ταύτην εὐχερέστερον καὶ ἐξασφαλίζεται καὶ ἐξασφαλίζει αὐτῷ ἄνετον ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐν περιπτώσει ἐξελάσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς χώρας βίον.

Αἱ τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ διεξαχθεῖσαι γενικαὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐκλογαὶ δύο τινὰ περιττόνως διεπίστωσαν πρὸς εὐαρέσκειαν πάντων τῶν φίλων τοῦ ἰληπτοῦ ἔθνους, πρῶτον μὲν ὅτι ἡ παραφορὰ καὶ ἡ ἄκρα πο-